

PEDAGOGISKT FÖRHANDSMATERIAL

INFÖR ERT BESÖK HOS FOLKTEATERN GÄVLEBORG

FOLKTEATERN
GÄVLEBORG

Ni är varmt välkomna till Folkteatern. Ni har fått en sammanfattning av Kallocaïn, hur teaterbesöket kommer att gå till och ni kommer nu att genomföra några övningar inför besöket.

ÖVNING 1a : TERMOMETERN

Vad är syftet med lärandet?

Ta ställning och resonera om påståenden som rör demokrati, säkerhet, övervakning och individen

Vad ska du göra?

Ställa dig på en skala mellan "Håller starkt med" och "Håller inte alls med" när din lärare läst upp påståenden

Hur länge ska du göra det?

~ 15-20 minuter

Med vem ska du göra det?

I hela klassen

Instruktion:

- Din lärare har skrivit ut och satt upp lapparna "Håller starkt med" och "Håller inte alls med" på vardera sida av klassrummet och läser sen upp fem påståenden
- Du ska ta ställning till dessa genom att ställa dig någonstans på "termometern" mellan lapparna för att visa vad du tänker om påståendet
- Ställ dig där du själv vill stå för att visa vad du tycker och följ inte dina klasskamrater
- Dessa påståenden är medvetet formulerade för att få dig att välja mellan två komplicerade ställningstaganden
- Din lärare kommer att vilja veta mer om hur du resonerar och kan komma att ställa öppna frågor till dig:
"vad är dina tankar om ämnet? Varför då? Hur kom det sig att du valde ..." och så vidare

---

Staten borde lyssna på allas samtal och läsa allas meddelanden för att förhindra kriminalitet och ha bättre koll. Den som är oskyldig har ingenting att dölja.

De som inte följer samhällets lagar borde sättas i en form av kulturläger för att lära sig hur man beter sig.

Jag faller för gruppsyck: jag och mina vänner köper samma kläder, gillar samma musik och har samma intressen.

Man ska hålla sina närmaste om ryggen och man kan aldrig lita på någon som avslöjat något om en. "Golare har inga polare".

Nu när klimatkollapsen är här ska regeringen tvinga oss att bli veganer, förbjuda resor utomlands och att köra bil.

ÖVNING 1b : DISKUSSION UTIFRÅN TERMOMETERN

Instruktion:

- Efter att du och dina klasskamrater har tagit ställning, välj ett påstående tillsammans med en klasskamrat
- Motivera varför ni ställde er där (även om ni tänkte olika)
- Beskriv vart på skalan Håller starkt med till håller inte alls med ni ställde er
- Förbered er att berätta om era tankar för resten av klassen

ÖVNING 2 : EPA-METODEN

Vad är syftet med lärandet?

Utveckla ditt resonemang om demokrati, empati och ansvar

Vad ska du göra?

Skriv ner dina tankar, berätta om dem och ställa frågor till en klasskamrat

Hur länge ska du göra det?

-15-20 minuter

Med vem ska du göra det?

Enskilt, i par och inför hela klassen

Instruktion:

- EPA står för **enskilt, par och alla** och uppmuntrar dig till att reflektera och diskutera
- Din lärare kommer att ge dig två teman att enskilt resonera om under ett par minuter
- Efteråt delar du med dig av dina tankar till en klasskamrat
- Skriv ner dina tankar för att lättare komma ihåg vad du ska berätta för din partner
- När din klasskamrat berättar vad hen tänker, ställ nyfikna frågor: varför då? Berätta mer?
- Skriv ner stödord från er diskussion
- Avslutningsvis frågar din lärare alla grupper om vad ni pratat om och ni berättar om era tankar för resten av klassen

Tema demokrati och individens roll: Vad är viktigare, att skydda samhället genom att kontrollera individers handlingar eller att värna om individens rättigheter och frihet?

Tema empati och ansvar: Hur empatiska och sociala tycker du att vi är idag när ni lever delvis på Internet? Hur påverkar det vår medkänsla och ansvarstagande? Ge exempel på situationer där människor skulle kunna agera mer ansvarsfullt och med större empati.

KOPPLING TILL SKOLLAGEN 1 KAP, 4 §

“Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära sig.

ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.”

Källa: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800/

FRÅGOR ATT DISKUTERA EFTER FÖRESTÄLLNINGEN: SAMMANFATTNING, TOLKA, REFLEKTERA

Efter att klassen har sett Kallocain kommer ni att kunna bearbeta och prata om upplevelsen med hjälp av ett frågebatteri. Som lärare är det viktigt att ta tid för förberedelserna eftersom det ger viktiga nycklar och tolkningsverktyg för eleverna att ta till sig av teaterupplevelsen.

Nedan finns ett förslag på arbetssätt som förbereder eleverna och kan även användas som en introduktion till det ämnesspecifika materialet i svenska, historia och samhällskunskap. Förbered eleverna genom att skriva ut mallen och ge den till eleverna, gå igenom frågorna och signalera att de ska diskutera innehållet efteråt de sett Kallocain.

Diskussionsmall sammanfattning, tolka, reflektera (skriv ut)

1. Ni gör en **minnesrunda** där ni sammanfattar föreställningen i enkla drag. Exempelvis:
  - Vad kommer du ihåg av handlingen? Vad var du mest intresserad av? Vilka var de olika karaktärerna? Hur såg rummet, kostym, ljud och ljus ut? Hur placerades ni som publik i rummet?
2. Ni väljer några punkter som ni ska **tolka och förklara varför** ni tror att föreställningen var gjord på det viset. Till exempel:
  - Såg ni att flera personer spelade samma person? Varför tror ni att det var så?
  - Färgerna förändrades under föreställningen. Varför tror ni att det var så?
  - Varför tror ni att karaktärerna var sminkade vita, gråa och gröna?
  - Vad var det som visades på videoskärmarna och projicerades på det stora draperiet?
  - Vad tror ni att musiken försökte förmedla i föreställningen?
3. Ni **reflekterar** efter att ni sett föreställningen, exempelvis de känslor som den väckte, dess bakomliggande syfte eller andra iakttagelser. Till exempel:
  - Vad berörde dig när du såg föreställningen?
  - Hur liknar eller skiljer sig den från film, musik, spel, eller bild som du vanligtvis är intresserad av?
  - Vad är det för skillnad mellan olika former av konst, så som att titta på en tavla på ett museum, lyssna på musik eller se en teaterföreställning?
  - Vilka typer av yrken tror du har varit inblandade i att arbeta med teater?

Ett tips till er är att undvika värderingar (föreställningen var bra eller föreställningen var dålig) och istället försöka återberätta och resonera om vad det är ni har sett, vad ni tror teatern och skådespelarna ville ta berätta för er.